

KTERÉ LÁTKY NAZÝVÁME OXIDY ?

Kyslík vytváří s většinou dalších prvků dvouprvkové látky, nazývané **oxidy** (dříve kysličníky). Všichni alespoň občas slyšíme v rozhlasu i v televizi zprávy o obsahu oxidu siřičitého a oxidů dusíku v ovzduší. Víme také, že oxid uhličitý je složkou vzduchu. Těmito a některými dalšími oxidy se budeme zabývat podrobněji.

OXID UHLIČITÝ A OXID UHELNATÝ

O oxidu uhličitém víte, že je součástí vzduchu. Uvolňuje se také při hoření uhlíkatých paliv a při dýchání.

OXID SIŘIČITÝ

Již ve středověkých nemocnicích se prováděla dezinfekce tím, že se spalovala síra. Dodnes včelaři spalováním „sírných knotů“ dezinfikují včelí úly a vinaři „sířením“ dezinfikují vinné sudy. Ve všech uvedených případech se využívá vlastností oxidu siřičitého, který vzniká spalováním síry ve vzduchu.

Oxid siřičitý je bezbarvý, ostře zapáchající, jedovatý plyn, který dráždí

OXID DUSIČITÝ

Oxid dusičitý je jedovatý plyn. Je součástí výfukových plynů spalovacích motorů bez katalyzátorů. Znečišťuje ovzduší a je jednou z příčin vzniku „kyselých dešťů“ (s. 27).

OXID KŘEMIČITÝ

Jestliže při koupání v létě chodíte po písčné pláži u moře nebo po písku v opuštěných a zaplavených „pískovnách“, chodíte po oxidu křemičitém. Oxid křemičitý je pevná, velice stálá látka. V přírodě se nachází především jako nerost křemen. Nejvíce oxidu křemičitého se spotřebuje v podobě křemenného písku. Ve stavebnictví je nezbytnou součástí betonu a vápenné malty. Dále se používá především k výrobě skla.

OXID VÁPENATÝ

Možná, že jste se při stavebních pracích setkali s látkou označovanou jako pálené vápno. Je to bílá, pevná látka, která při styku s vlhkou pokožkou má lepivé účinky. Vyrábí se pálením vápence ve velkých pecích vápenkách. Používá se k výrobě hašeného vápna (s. 28).

ODPOVĚDI NAPIŠ DO SEŠITU

1. CO TO JSOU OXIDY ?
2. JAKÉ ZNÁŠ OXIDY ?
3. JAKÝ JE ROZDÍL MEZI OXIDY A KYSLIČNÍKY ?
4. KTERÝ OXID (KYSLIČNÍK) ZPŮSOBUJE KYSELÉ DEŠTĚ ?